

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

آغاز فلسفه در جهان اسلام

• زمینه‌های رشد فلسفه

زمینه اول: دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به خردورزی

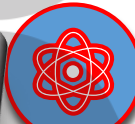
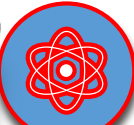
زمینه دوم: گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان

زمینه سوم: نهضت ترجمه متون

حکمای مشاء

مقام علمی و فلسفی فارابی

فلسفه سیاسی فارابی

onkur
.info

حیات عقلی = حیات
فلسفی

ابویوسف یعقوب بن
اسحاق کندی

۱۳ قرن

اولین فیلسوف

ورود فلسفه به
جهان اسلام

حیات عقلی

تعریف

حضور عقلانیت و احترام
به عقل

از نتیجه توجه

حیات علمی

حیات فلسفی

چگونگی شکل گیری حیات عقلی

توجه مردم به عقل و تفکر و اندیشه

عقلانیت جزء فرهنگ عمومی شود

چگونگی شکل گیری حیات علمی و فلسفی

نتیجه توجه به عقل و فکر

باعث حرکت به سوی علم و شاخه
های آن (از جمله فلسفه) یعنی
پدیدار شدن حیات علمی

رابطه حیات عقلی با حیات علمی و فلسفی (گرچه حیات عقلی مقدم است اما هر سه برهم تاثیر می گذارند)

• **زمینه اول:** دعوت قرآن و پیامبر (ص) به خردورزی

• **زمینه دوم:** گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان

• **زمینه سوم:** نهضت ترجمه متون

زمینه های رشد فلسفه

برخی از عوامل زمینه ساز برای ایجاد حیات عقلی در قرآن و گفتار و رفتار پیامبر (ص)

حیات تعقلی مسلمانان

تشبیه: زمین آماده و حاصلخیز

زمان: با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی

حیات علمی

پایه گذاران :

قرآن کریم و پیامبر (ص)

رشد هر درخت دانش

فراهم شدن فرصت تفکر و اندیشه ورزی
برای مردم

ظهور اسلام زمینه ساز حیات عقلی

حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام
و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شد

اولین شرط رشد و شکوفایی علم، فراهم
نمودن زمینه آن است، وجود حیات عقلی
در یک جامعه و حضور عقلانیت و احترام به
عقل، همان فراهم کردن زمینه مناسب برای
رشد آن علم است.

زمینه دوم: گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان

روش بحث عقلی استدلالی

گسترش بحث و گفتگو میان مسلمانان

در مسائلی مانند: اثبات وجود خدا، صفات خداوند، ضرورت معاد

جنس مباحث فلسفی

پس: حیات عقلی به حیات فلسفی انجامید

سبب ظهور دانشمندانی
متبحر در مسائل اعتقادی

زمینه سوم: نهضت ترجمه متون

زمان: قرن دوم

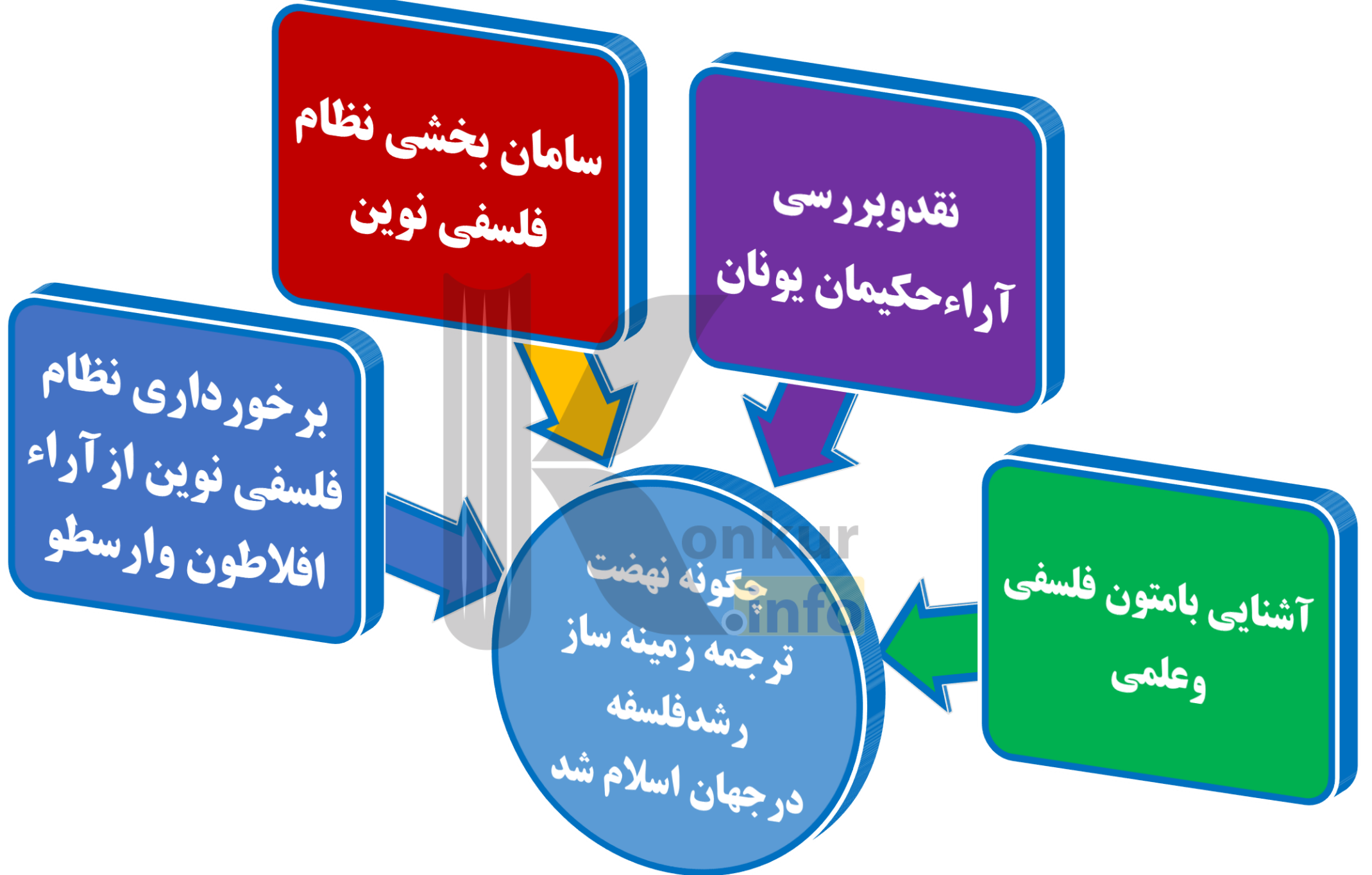
منحصر به فلسفه نبود

نتیجه: فراگیری معارف پیشینان

شامل: منطق، نجوم، ریاضیات، طب

تأثیر در فلسفه: سامان بخشیدن به فلسفه فیلسوفان بزرگ یونانی در نظام فلسفی نوین

دراثر آن: کتابهای فراوانی به زبانهای یونانی، پهلوی، هندی، سریانی ترجمه شد

ظهور دانشمندان
متبحر در مسائل اعتقادی

گسترش نهضت ترجمه

نتیجه زمینه سازی
برای ایجاد حیات عقلی

تربیت دانشمندی که در مسائل
اعتقادی تبحر داشتند و از استدلال عقلی
استفاده می کردند

آغاز بحث و گفتگوی عقلی در مسائل
اعتقادی از همان عصر پیامبر (ص)

نتیجه زمینه سازی برای ایجاد حیات
عقلی (ظهور اندیشمندان متبحر
در مسائل اعتقادی)

آشنایی مسلمانان با آراء فیلسوفان
یونان، سامان دهی نظام نوین فلسفی
در نتیجه نقد آراء آنان، در ضمن
برخورداری آراء افلاطون و ارسطو

ترجمه کتابهای فراوان از زبانهای
مختلف و در رشته های متفاوت

نتیجه زمینه سازی برای
ایجاد حیات عقلی
(نتیجه نهضت ترجمه)

فارابی وابن سینا
بزرگترین فیلسوفان
مشائی
(استدلال‌ها را با ظرافت موشکافی کردند)

اتکاء به آرای
ارسطو (موسس اول حکمت مشاء)

توجه به قیاس برهانی
چون ارسطو در مباحث
فلسفی به آن توجه
می کرد.

داشتن سرشتی کاملا
استدلالی
(استدلال عقلی قیاسی)

ظهور حکمت مشاء
(به معنی راه رونده)

الگو گرفتن از ارسطو

صورت استدلالی

<https://konkur.info>

جهانی شود عقلانی

رساندن نفس
خویش به کمال

مستعد رسیدن
به سعادت نهائی

تعریف حکمت
از نظر فیلسوف
مشائی

فنی استدلالی
وفکری

مقام علمی و فلسفی فارابی

شناخت نقطه مشترک اندیشه های
افلاطون و ارسطو و ارائه آن
در کتاب الجمع بین رای الحکیمین

آشنا به آراء فلاسفه یونان
بخصوص افلاطون و ارسطو

سرآمد روزگار در فلسفه
استاد در حقوق، نجوم
وسیاست (نزدیک به افلاطون)
ویزشکی

شرح دقیق و آشکار نمودن نکات
پیچیده نظرات ارسطو در کتاب
«اغراض ارسطوفی مابعدالطبیعه»

نظریه پرداز فلسفه سیاسی

ملقب به معلم ثانی
به دلیل عرضه نظام فلسفی
جدید (که برگرفته از تعالیم اسلام
و نظرات فلاسفه یونان بود)

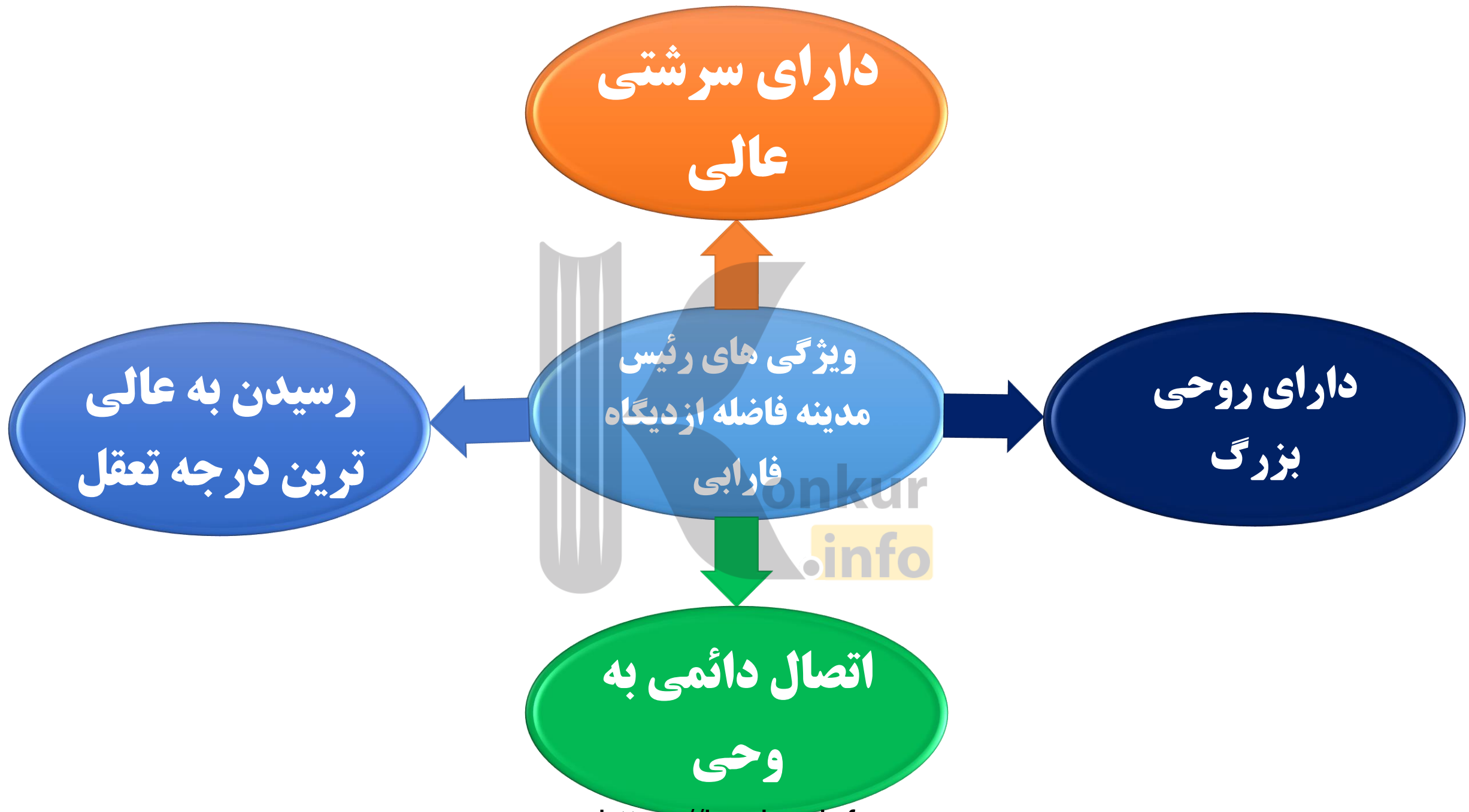
فلسفه سیاسی فارابی

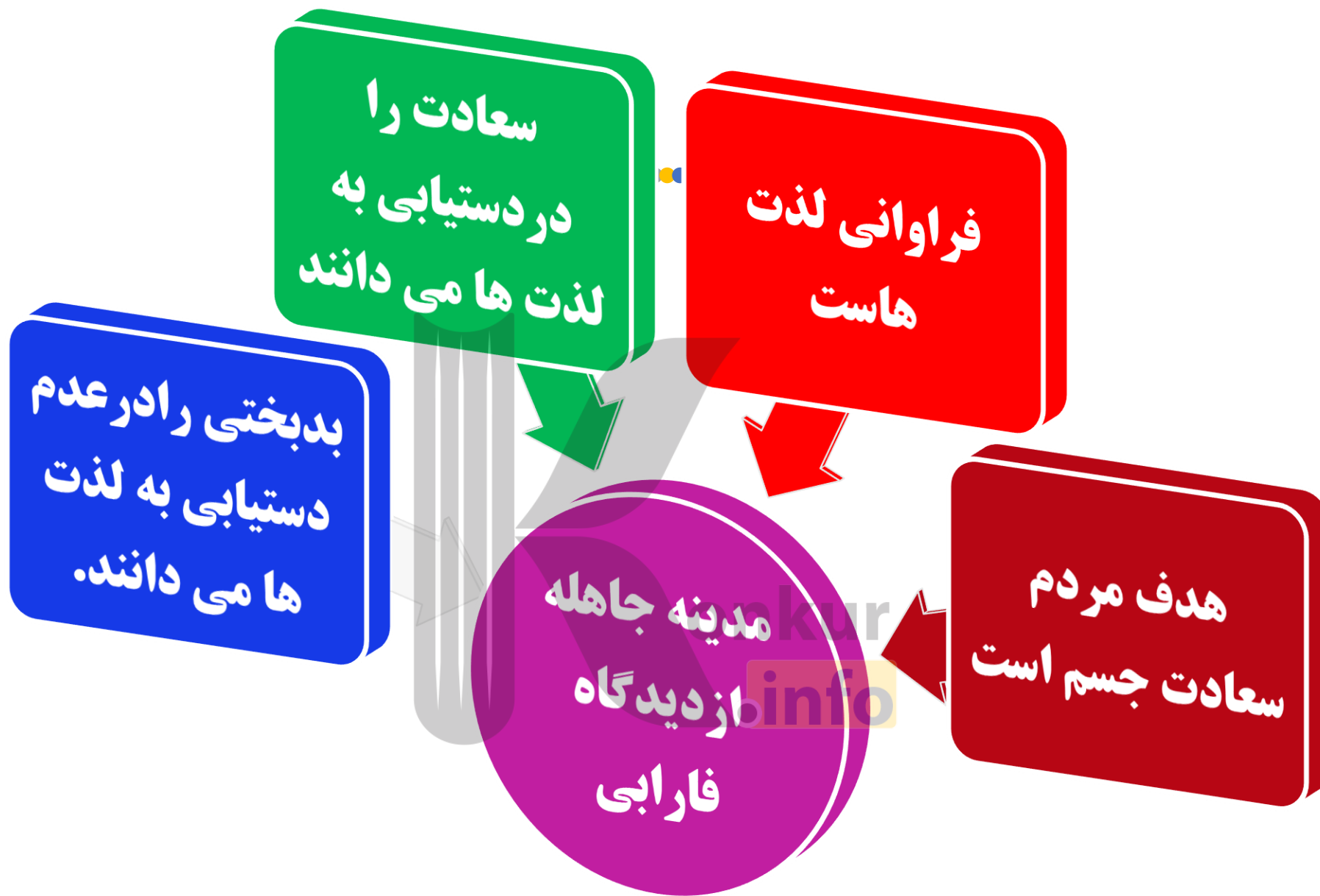
مدینه فاضله: بهترین مدینه، مدینه ای است که مردم آن به اموری مشغول و به فضائی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد چنین جامعه ای «مدینه فاضله» است

رئیس: جامعه برای رسیدن به سعادت به یک رئیس آگاه به حقایق نیاز دارد این رئیس به وسیله اتصال دائم به وحی بالاترین درجه تفکر را دارد

دیدگاه فارابی: معتقد بود انسان مدنی باطبع است و سعادت او در گرو زندگی اجتماعی است

در نتیجه رئیس مدینه فاضله باید پیامبر یا جانشینان او باشند

خلاصه مطالب درس

۱- حیات عقلی از ابتدای ظهور اسلام وجود داشته و زمینه رشد حیات علمی، از جمله حیات فلسفی را فراهم کرد

۲- زمینه های رشد فلسفه: زمینه اول: دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) به خردورزی

زمینه دوم: گسترش مباحث اعتقادی (که از جنس مباحث فلسفی بودند) میان مسلمانان

زمینه سوم: نهضت ترجمه متون: از قرن دوم شروع شد و کتابهای فراوانی در زمینه های مختلف از جمله فلسفه ترجمه شد که باعث

آشنایی مسلمانان با دانش فلاسفه یونان و نقد و بررسی آنها شد در نتیجه این نقد، نظام فلسفی نوینی سامان بخشیدند

۳- حکمای مشاء: فارابی و ابن سینا بزرگترین حکمای مشاء هستند

در ابتدا سرشت فلسفه اسلامی کاملاً استدلالی و مبتنی بر آراء ارسطو بود. ویژگی و شاخصه حکمت مشائی: صورت استدلالی والگو

گرفتن از ارسطو است.

فارابی معلم ثانی: بنیان گذار حکمت مشاء در جهان اسلام فارابی است. در فلسفه سرآمد اهل زمانش بود. در فلسفه سیاست نظریه

پرداز بود با وجود اینکه با اهل سیاست معاشرت نداشت و مقام سیاسی نپذیرفت

برخی آثارش (الجمع مابین رای الحکیمین: ارائه نقاط مشترک اندیشه افلاطون و ارسطو) (اغراض ارسطو فی کتاب مابعد الطبیعه:

شرح نظرات ارسطو بادقت و توانایی بالاوبیان نکات پیچیده آن)

تشبیه بدن انسان سالم به مدینه فاضله

انسان رامدنی بالطبع می دانست (یعنی از جهت فطرت و طبع خود به جامعه و زندگی اجتماعی گرایش داشته و می خواهد باهم

نوعان خود زندگی کند)

بنابراین انسان برای رسیدن به سعادت و کمال به زندگی در جامعه و مدینه نیاز دارد

بهترین مدینه، مدینه ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضائلی آراسته اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می

برد

ریاست بر مدینه فاضله را باید کسی برعهده گیرد که دارای روحی بزرگ و سرشتی عالی و متصل به وحی و دارای عالی ترین درجات

تعقل باشد

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>